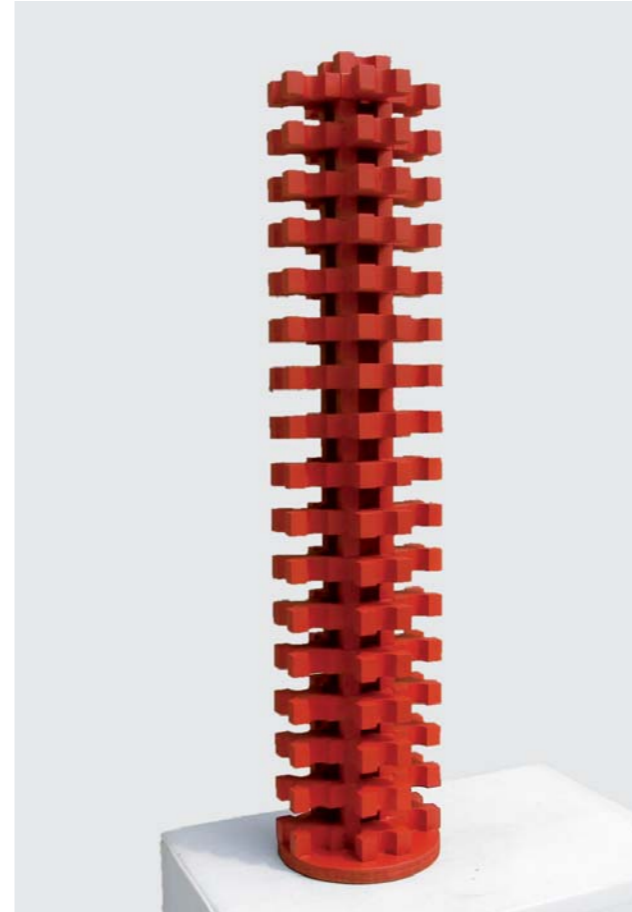
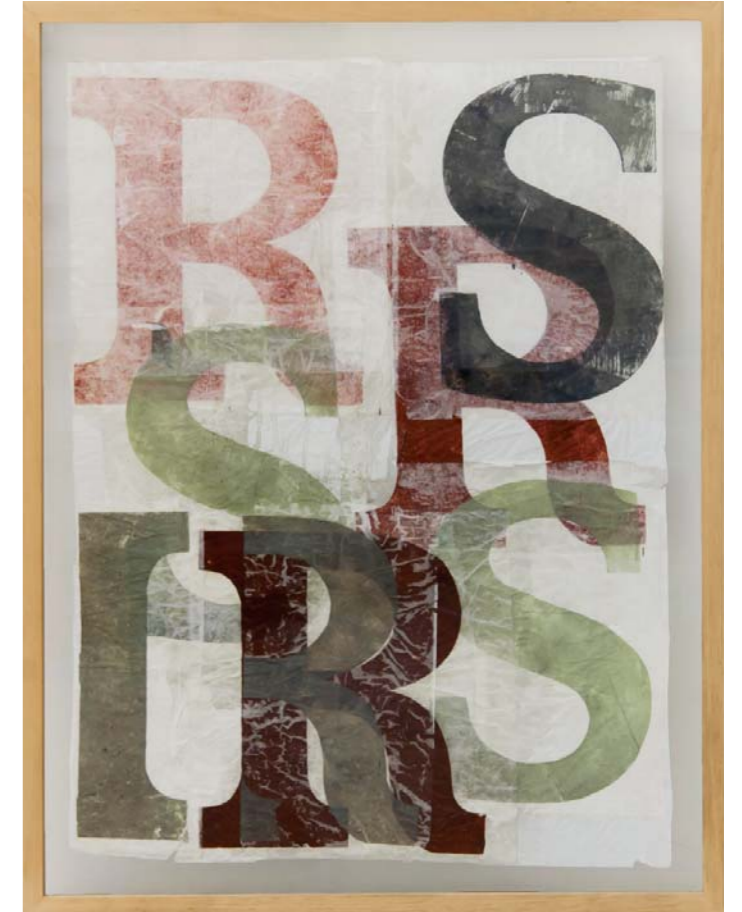

26. 1. 2012 – 9. 3. 2012

Eduard Ovčáček & Miloš Urbásek

Eduard Ovčáček – Architekton V, 1968
dřevo, výška 71 cm

R-S, 1965
roláž, transparentní papír, 99x80

Eduard Ovčáček

Český Těšín, Frýdek Místek, Ostrava. Města Eduarda Ovčáčka. Tento kraj má prý od uhlí černé srdce. Snad...

U Ovčáčků tluče v rytmu psacího stroje.

Každý tep zrodí nové písmeno. Je jich spousta, valí se jako řeka. Tlačí se v zástupech, choulí se v kabátcích z ručního papíru, překřikují se v hloučcích. Některá spořádaně čekají, jiná se potácejí, další se ztrácejí pod tíhou těl svých druhů. Co s nimi?

Eduard Ovčáček to ví, umí jim naslouchat, vyzoroval, jak s nimi zacházet. Grafémy ho poslouchají jako svého pastýře. Zpupné verbuje do přísných šiků geometrických útvarů. Z klidných kusů stáda vytváří řádky a sloupce svých grafických listů. Slabší jedince nechá zemřít prastarou rituální smrtí v plamenech ohně. Je to kruté divadlo, písmenka černají pod rozžhavenou kovovou matricí, aby v příštím okamžiku mohla znovu povstat z popela. Slepí fénixové s vypaleným cejchem, znovu svobodní a silní. Některá z písmen magickou moc opakovaně se nadechnout nemají, zůstávají po nich prázdná okénka v listech koláží.

Pan Ovčáček je tuší i pod kůrou stromů. Opatrně hledá mezi letokruhy starých kmenů šepoty milenců, útržky rozhovorů dlaní dřevorubců, řetězce vzpomínek, modely hvězdné oblohy a počty zatoulaných kusů dobytka.

Jsou i znaky, které do vínku dostaly dominantní, bojovnou povahu býků v aréně. Toreador Ovčáček s nimi tančí a zápasí, aby nakonec jejich zkotrlá, znehybněná těla náležitě uctil. Stojí jako vítězové, velcí, často rudí od krve či zčernalí od hlíny bojiště, nad svými druhy.

Zbytek stáda je puštěn na úrodné pastviny počítačové obrazovky. Tam se přelévá, plaší a znovu formuje. Pak se k nám znovu vrací v plastických op-artových digitálních tiscích.

I Ovčáčkova písmena umírají. Jejich duše nedojdou zatracení, Eduard je nechává odpočívat v bílých tůních tichých slepotisků. Jejich nadčasovou platnost cítíme i v řadách serigrafických tisků.

Velkou inspirací je pro Eduarda Ovčáčka prostor. Snaží se uchopit jej svými objekty, které kontinuálně vznikají po celou dobu jeho tvůrčí práce. Architektury, dřevěné reliéfy a plastiky v nejrůznějších variantách, obměnách a rozkladech umocňují prostor, vytváří jeho novou, vlastní dimenzi.

V. Brucháčková Závodná, leden 2012

Eduard Ovčáček

Český Těšín, Frýdek Místek, Ostrava. Eduard Ovčáček's towns. This region is said to have a coal-stained heart. Maybe...

At the Ovčáček's it beats in a typewriter's rhythm.

Each heartbeat gives birth to a new letter. There are plenty of them and they are hurtling like a river. They are gathering, wrapped in coats of hand-made paper, shouting each other down in clumps. Some of them are waiting orderly, others are blundering. What are we to do with them?

Eduard Ovčáček knows the answer, he can listen to them, he has found out how to handle them. The graphemes obey him just like cattle obey the shepherd. He orders the defiant ones to stand in strict formations of geometric shapes. From the calm heads of the herd he makes the lines and columns of his art prints. He leaves the weak ones to die in flames of an ancient ritual. It is a cruel spectacle: letters blackening under the red-hot metal mould and then rising up from the ashes in the next moment. Blind phoenixes with brands, free and strong again. Some letters do not possess the magic power of breathing in again and all that remains are empty blanks in the collage sheets.

Mr Ovčáček senses them also beneath the tree bark. He carefully searches between the old tree rings for lovers' whispers, snatches of conversations of woodcutters' palms.

There are also graphemes endowed with dominant, warlike nature of the bulls in the arena. Toreador Ovčáček is dancing with them and fighting them so that he could worship their tamed and motionless bodies in the end. He is standing like winner, great and often blood-stained or soil-stained from the battlefield, above his companions.

The rest of the herd is allowed to the fertile pastures of the computer screen. They are overflowing, getting startled and re-shaping there. Then they come back to us in the form of embossed Op Art digital prints.

Even Ovčáček's letters die. Their souls are not damned, Eduard allows them to rest in white pools of silent blind blockings.

Space is a great inspiration for Eduard Ovčáček. He is trying to grasp it with his objects that he has been creating continuously throughout the whole period of his creative work.

V. Brucháčková Závodná, January 2012

Eduard Ovčáček

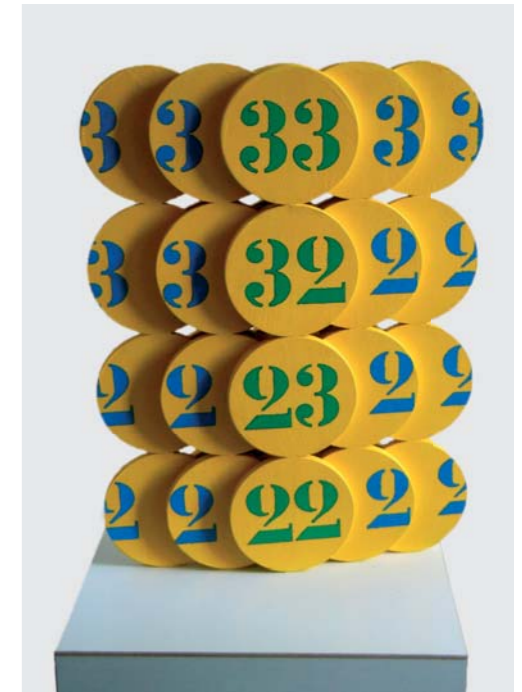
Narozen 5. března 1933 v Třinci

- 1957–1963 studium na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě /prof. Peter Matejka/
roční stáž na VŠUP Praha v textilním ateliéru profesora Antonína Kybala
- 1960 zakládá s Milošem Urbáskem bratislavskou skupinu Konfrontace, která prosazuje abstraktní umění na Slovensku
- 1967 spoluzakladatelem Klubu konkrétisů
- 1968 pedagogem na Palackého univerzitě v Olomouci
- 1968 programově se začíná věnovat serigrafii
- 1991 spoluzakládá Katedru výtvarné tvorby při OU, kde působí jako pedagog
- 1997 začíná organizovat serigrafické workshopy v ateliérech OU

Udržuje kontakty se zahraničními umělci, především v Polsku /univerzity v Katovicích, Krakově a Lodži/ a na Slovensku. Svými pracemi je zastoupen v mnoha veřejných i soukromých sbírkách v ČR, Evropě, Asii i Americe. V současné době vede katedru grafiky a kresby na Ostravské univerzitě.

Ocenění

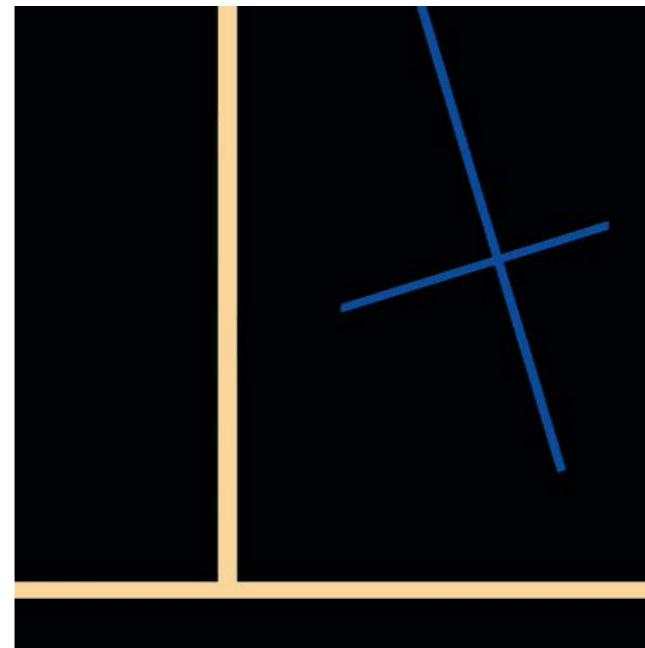
- 1965 Cena za grafiku na mezinárodní výstavě Zlate Grono v Polsku
- 1968 Čestné uznání bienále Výzkumu grafiky v Jihlavě
- 1995 Grand Prix hlavního města Prahy v I. ročníku mezinárodního trienále grafiky Inter-Kontakt – Grafik, Praha – Krakov
- 1996 Cena České spořitelny za kolekci grafických listů
- 1998 1. cena města Namuru v Belgii na mezinárodní výstavě u příležitosti 100 let od úmrtí Féliciena Ropse
- 1999 Prestižní cena Vladimíra Boudníka za významný přínos moderní grafice
- 2000 Grafika roku, Čestné uznání kategorie A, Praha
- 2004 Grafika roku, Čestné uznání kategorie A, Praha

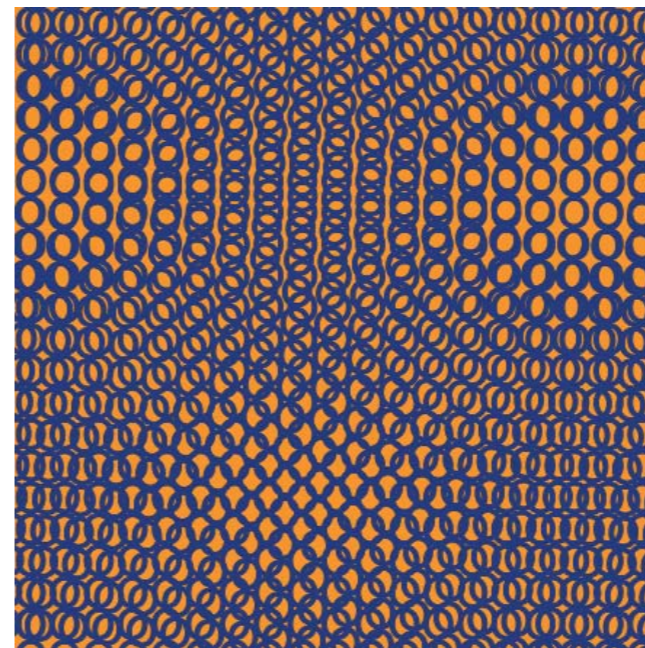
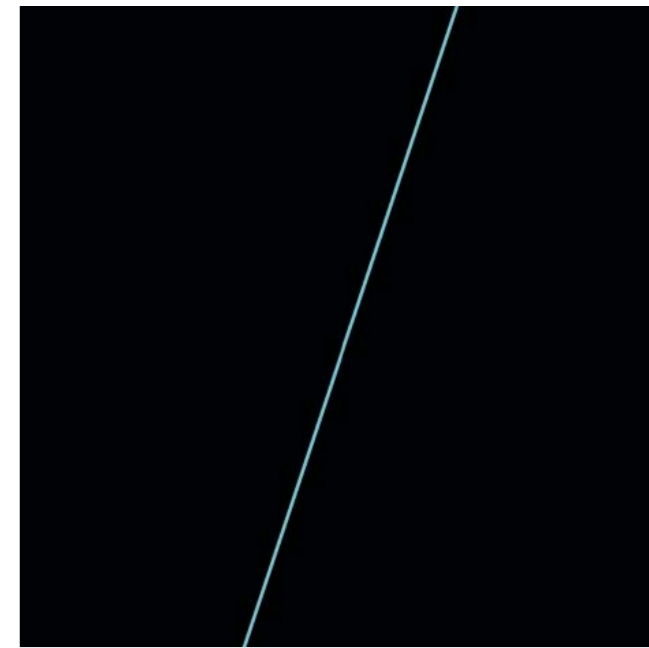
Dark sky, 1964
propalovaná koláž, 88x62

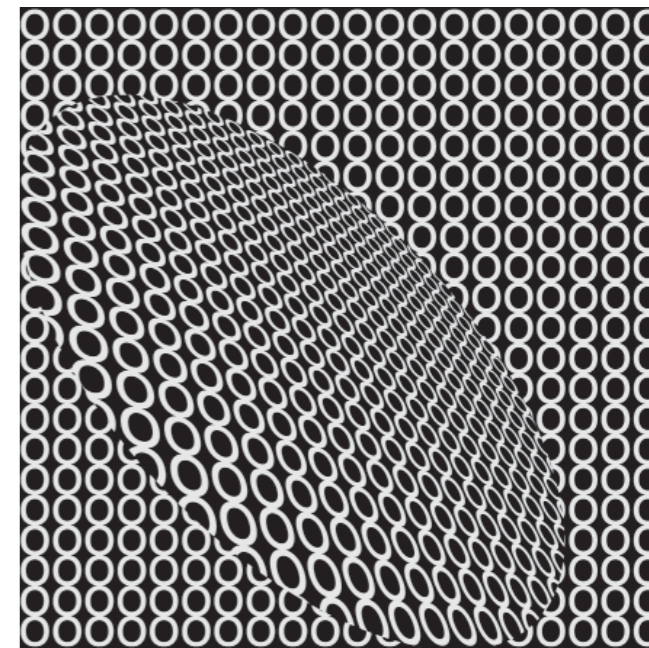
G-nova-a, 2009
tisk na plátno, 100x100

G-nova-b, 2009
tisk na plátno, 100x100

Optikl-10, 2010
tisk na plátno, 100x100

Optikl-34, 2010
tisk na plátno, 100x100

Miloš Urbásek

Jak na plátno přenést život města? Jeho nepravidelný dech, syrové světlo brzkých ranních hodin, nepokojnou masu lidí, zvuky nočních tramvají?

Miloš Urbásek našel svůj vlastní způsob, vtiskl duši města do zástupných symbolů. Jsou tvořeny znaky – číslicemi nebo písmeny, jindy jen řadami tahů štětce či pastelů, které prosvítají pod vrchní barevnou slupkou.

Cesta k těmto zjednodušeným literám se začíná odvíjet již v cyklech litografií a monotypů z počátku 60. let. Je v nich patrný vztah Miloše Urbásky k velkému českému grafikovi Vladimíru Boudníkovi. Mezi roky 1963 – 1965 vznikají série koláží, písmena se postupně vymaňují z použitých textů, získávají svobodu a ojedinělou výpovědní hodnotu. Autor je podrobuje vlastním typografickým úpravám, skládá na plochu jejich pevná těla. Některá z písmen mrzačí a používá jen jejich jednotlivé části.

Skupiny grafémů žijí vlastním řádem, svou vnitřní dynamikou. Podle přísně dodržovaných pravidel logiky a deskriptivity tvoří geometrické obrazce, akceptují autorovo přesné vertikální či horizontální členění. Úplně autonomní, osvobozená písmena sestavují „mapy“ a série - z uzavřeného, základního tvaru písmen probíhá jejich rozklad pomocí otáčení, zrcadlení a dělení, někdy se opětovně vrací z rozkladné formy k původnímu tvaru.

Zcela výsadní postavení má znak 0. Pan Urbásek ho rád našel latexem na plátno, nechával ho kralovat archům síto-tisků. 0 postupně mění svůj tvar, stává se z něj kruh, symbol života, opakovaného znovuzrození.

Barva zastupuje a tvoří na Urbáskových obrazech prostor i jeho hloubku. Sjednocuje vlastní prostor písmene, místo před ním i kolem něho. Vznikají měkké plochy tlumených odstínů, které místy naráží na tvrdé hranice barevných přímek.

V 80. letech vtiskl Miloš Urbásek svůj rukopis v podobě šrafo-vání a řad z jednotlivých tahů do obrazů malovaných akrylem či olejovým pastelem. Některá z těchto děl směřují k monochromnímu projevu /barevná škála se minimalizuje, postupně převládá pouze jedna základní barva a její valéry/. Jiná, především pastely, se blíží k okamžikům, ve kterých je zachyceno a zhmotněno světlo.

Pozorovat přes clonu jemné mlhoviny něco tak intimního a neuchopitelného jako je Urbáskův zrod světla, myšlenky a hloubky prostoru, je téměř meditativní zážitek.

V. Brucháčková Závodná, leden 2011

Miloš Urbásek

How to bring a city life on a canvas? Its irregular breath, raw light of early morning hours, restless mass of people, noise of night trams?

Miloš Urbásek found his own way, he brought the soul of the city into alternative signs. They are created through graphemes – numbers or letters, at other times only through lines of pastel or brush work shining through colour surface.

His way to these simplified letters starts already in cycles of lithographs and monotypes in the early 60's. In those Miloš Urbásek's relationship to the great Czech graphic artist Vladimír Boudník is apparant. During 1963 – 65 he creates a series of collage. Letters gradually disentangle themselves from used texts, they gain freedom and informative value. The artist subdues them in order to make his own typographic arrangements. Mutilating some of the letters and using only their particular parts, he arranges their firm bodies on the plane.

Groups of graphemes have their own inner dynamics. In conformity with strictly obeyed rules of logic and descriptive geometry, they create geometric patterns and accept artist's accurate vertical or horizontal segmentation. Totally autonomous free letters form „charts“ and series. The closed basic shape of letters is being fragmented by rotation, reflection and division, sometimes returning from the fragment form to its original shape.

The sign 0 has the entirely privileged position. Using latex, Mr. Urbásek liked to lay it on a canvas, he let it animate on serigraphic sheets. 0 gradually changes its shape, it becomes a circle, symbol of life, repeated renaissance.

Colour represents and creates space and depth in Urbásek's paintings. It integrates the letter's own space, the space in front of it and around it. Soft planes of muted tones emerge, here and there bumping into hard borders of colour lines.

In the 80's Miloš Urbásek put his brush work of crosshatch and lines of particular strokes in acrylic or oil pastel paintings. Some of these pieces lead to monochrome expression /colour scheme is minimal, only 1 primary colour and its tones gradually dominate/. Other pieces, especially, pastels approach moments in which light is materialized.

To observe through soft haziness something as intimate and unseizable as Urbásek's birth of light, thought and depth of space is almost a meditative experience.

V. Brucháčková Závodná, November 2011

Miloš Urbásek

Narozen 28. 7. 1932 v Ostravě Zábřehu
Zemřel 14. 7. 1988 v Drábsku, Slovensko

- 1953–1956 Vojenský letec /navigátor a radiotechnik/
1957 V Ostravě se seznamuje s Eduardem Ovčáčkem a Rudolfem Valentou
1958–1964 Vysoká škola výtvarných umění Bratislava /profesoři: Peter Matejka, Vincent Hložník/
60. léta Učastní se II. konfrontace v ateliéru sochaře Aleše Veselého. S Eduardem Ovčáčkem zakládá skupinu bratislavských Konfrontací. Výstavy probíhají v letech 1961–1964
1967 Získal cenu Folkwang-Pressé v Essenu, Německo
1969 Pozvání Fordovy nadace na studijní pobyt do USA. Československé úřady jeho účast nepovolily
1969 Získal cenu Prix d'achat Biennale de Gravure Ljubljana

Od roku 1958 trvale žil a tvořil v Bratislavě. Zabýval se malbou, grafikou, kresbou, kresbou pastelem, knižní ilustrací, vytvářením objektů.

Zastoupení ve sbírkách / Representation in collections

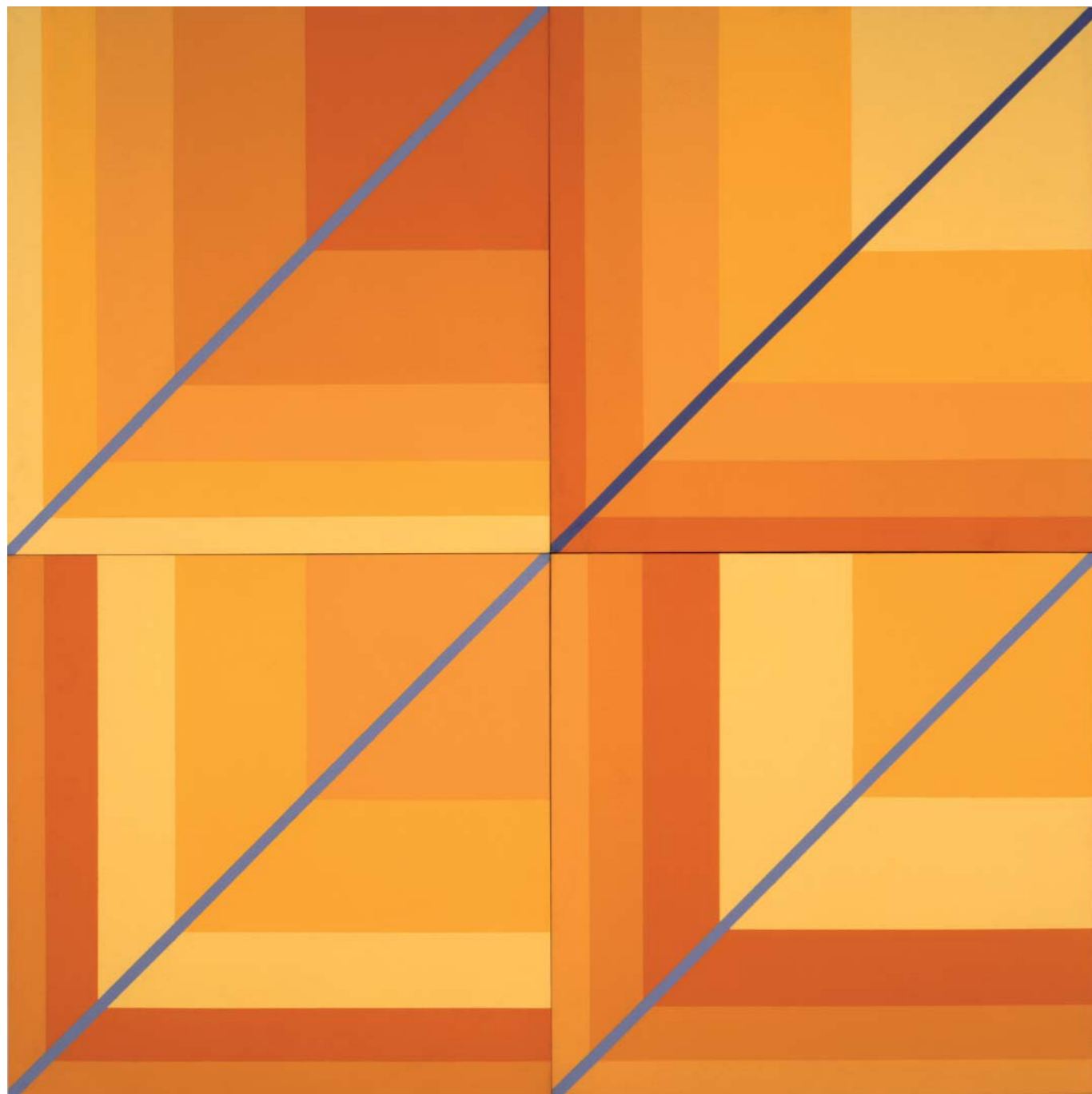
Státní galerie v Banské Bystrici, Galerie města Bratislavy, Slovenská národní galerie v Bratislavě, Sběrka slovenské spořitelny Bratislava, Moravská galerie Brno, Galerie Benedikta Rejta Louny, Galerie výtvarného umění Ostrava, Národní galerie Praha, Umělecko-průmyslové muzeum Praha, České muzeum výtvarných umění Praha...

Stedelijk Museum Amsterdam, Akademie voor Beeldende Kunsten Arnhem, Graphothek Berlin, Museum Bochum, Josef Albers Museum Böttrop, El Museo de Arte Moderno Jesús Soto Ciudad Bolívar, Kunstmuseum Düsseldorf, Museum Essen, Museum für Konkrete Kunst Ingolstadt, Artothek Köln, Moderna Galerija Ljubljana, Bibliotheca Vaticana, Library of Congress Washington, Albertina Wien...

Soukromě sbírky hlavně na Slovensku, v České republice, Německu, Švýcarsku, Francii, Nizozemí, Itálii, Portugalsku, a USA.

Gelb-orangey I-IV, 1980
akryl, plátno, 190x190

K-88-07, 1988
olejový pastel, kvaš, ruční papír, 107x78,3

Bez názvu, 1988
olejový pastel, kvaš, ruční papír, 107x78,3

MF ENERGY

Výroba turbínových lopatek, spol. s r.o.

Pod platanem 2
692 01 Mikulov - CZ

Tel.: +420 519 511 845

Fax: +420 519 511 850

www.mfenergy.cz

GALERIE

ZÁVODNÝ

Galerie Závodný 26. 1. 2012–9. 3. 2012 Eduard Ovčáček & Miloš Urbásek

Kurátor/Curator: V. Brucháčková Závodná

Překlad/Translation: Jitka Ševcová, Kamila Foltýnová

Fotografie/Photography: Daniel Kamenár, archiv autorů

Grafický koncept/Graphic Concept: Jitka Vrbková, Jan Říčný

Grafický úprava a dtp/Graphic design and dtp: Daniel Kamenár

Tisk/Printing: CCB, s.r.o.

Vydavatel/Published by: Galerie Závodný 2012, Husova 3, 692 01 Mikulov, www.galeriezavodny.com